

Convergència i Unió comença la legislatura votant a favor de Felipe González

El perquè d'un sí

CiU va votar divendres afirmativament en la investidura de Felipe González. Era el primer gest concret de la coalició nacionalista en el marc de la nova legislatura, després de més d'un mes de converses, negociacions i pressions.

Convergència i Unió mai no havia votat afirmativament a la primera volta d'una sessió d'investidura. Aquesta vegada, va ser diferent. Divendres passat, els disset diputats del Grup Català deien sí. Un sí a la governabilitat. Un sí a l'estabilitat. Dues paraules que en les darreres setmanes han pesat com una llosa sobre la coalició que capitaneja Jordi Pujol. No es pot entendre aquest sí sense tenir en compte el que ha passat del 6 de juny ençà.

Era un sí que tenia, en ell mateix, dues lectures. La primera, la de corresponsabilització. CiU donava suport a la investidura de González per corresponsabilitzar-se "en la lluita contra la crisi econòmica i com una manera de garantir l'estabilitat", en paraules del comunicat emès pel comitè executiu de CDC. La segona, la de tornar la pilota de la governabilitat al terreny de joc de González. El sí de CiU és només provisional i no suposa un compromís estable. L'actuació del Grup Català després del debat d'investidura serà determinada per la política que apliqui González. D'aquesta manera, CiU vol traslladar l'estabilitat de la legislatura a mans d'aquest últim. El comunicat esmentat ho reflectia així: "després de la investidura correspondrà al president del govern garantir l'estabilitat amb l'aplicació d'uns canvis en profunditat en la política econòmica i en la política autonòmica". Pujol encara era més taxatiu quan definia el vot afirmatiu com un "acte de confiança" que no es tornaria a repetir si no fructificaven en el futur els acords programàtics. En la mateixa línia es manifestava també el màxim dirigent d'UDC, Josep Duran i Lleida, que després de fer públic el suport del seu partit a la investidura de González, afirmava que aquest suport no es pot interpretar en cap cas com "un xec en blanc", sinó com un primer pas, amb voluntat de no posar bastons a les rodes, però que es

veurà condicionat en el futur per la política del govern.

D'alguna manera, doncs, la història es repetia. CiU feia un pas més en la corresponsabilització global de la política estatal, sense tenir garantides, d'entrada, unes contraprestacions favorables als seus interessos, concretament en matèria autonòmica. En la comissió mixta PSOE-CiU, reunida la setmana anterior per acostar línies d'actuació, no s'anà més enllà de les "voluntats positives". Miquel Roca mateix, quan informà l'executiu del contingut de la reunió, mostrà el seu escepticisme

sobre la possibilitat d'aconseguir acords concrets en un terme breu de temps. Segons un membre de l'executiu, una frase de Roca, il·lustrativa de l'estat de les converses, va ser: "ja me'ls conec". La direcció de CDC va situar en el debat de pressupostos la veritable pedra de toc per a calibrar la voluntat del govern d'acostar-se a CiU. El sí quedava aprovat, només amb les promeses verbals de voluntat de canvi, sense la ratificació dels fets. Com quan van demanar a CiU moderació durant la transició —ho explicava Pujol en una entrevista concedida al diari *Avui*— a canvi d'es-

Felipe González no ha aconseguit un govern de coalició, però s'ha endut el suport de CiU.

Diversos factors aliens van forçar finalment CiU a donar suport al PSOE en la investidura, la qual cosa ha estat observada amb preocupació per alguns sectors de la coalició. En la foto, Joanquim Molins i Miquel Roca, del Grup Català al Congrés.

EFE

tabilitat democràtica, quan li van demanar responsabilitat durant la crisi econòmica del 77 i la del 79, durant la crisi democràtica del 23-F i va donar suport al govern de la UCD, etc.

Però, per damunt de tot, més que compromisos, CiU el que necessitava era treure's del damunt la càrrega de la responsabilitat. Ni la voluntat –infructuosa– de Pujol d'aconseguir algun gest autònom abans de la investidura ha evitat que CiU votés en favor de González en la primera volta. Cal recordar que Pujol havia condicionat aquest suport a un compromís formal sobre la cessió del 15% de l'IRPF. El president no situava aquest punt en el paquet a negociar, sinó en el capítol de qüestions pendents –deutes– a tancar abans de començar a parlar. Però la realitat ha estat una altra. El clima polític que ha anat generant-se des del 6 de juny ha situat CiU en una posició cada cop més incòmoda. González, en el seu primer encontre amb Pujol, posava CiU contra la paret: oferia als nacionalistes d'entrar a formar part d'un govern. L'arrebossat de la fórmula anava més enllà de la qüestió aritmètica de la necessitat d'una majoria absoluta i es revestia d'urgència d'estabilitat a fi de superar el moment crític econòmic. Com a rèplica al mateix nivell, CiU va desempaquetar el seu programa i el va posar sobre la taula de qualsevol acord. De la segona

entrevista a la Moncloa, Pujol en sortia amb l'acord de discutir els programes mitjançant la comissió mixta, però CiU no havia aconseguit tota sola de treure's del damunt la imatge que la governabilitat encara estava en el seu terreny. Calia doncs, donar un sí anticipat i sense contrapartides.

Dos elements més, de fora de l'àmbit estrictament polític, havien anat alimentant l'atmosfera de responsabilitat sobre CiU. Els empresaris i gran part de la premsa. Els primers, fent declaracions esglaonades, però sistemàtiques, en favor de l'estabilitat en la legislatura vinent. En molts casos, les declaracions no demanaven explícitament una coalició CiU-PSOE, ans s'amagaven darrere les eufemístiques demandes d'un govern *fort i estable*. Condicions òbviament que un govern monocolor socialista difícilment podrà assolir. Pujol, que no ha volgut desvincular-se d'aquest sector, ha mantingut en els darrers dies diversos encontres amb grups diferents d'empresaris catalans per intercanviar opinions, explicar la seva posició, i redefinir les relacions. El segon element que ha jugat fort, aquestes darreres setmanes, i que introdueix un factor nou en la dinàmica política del país, ha estat la premsa. Els mitjans de comunicació escrits més influents del Principat han mostrat obertament les seves preferències en

favor d'un govern de coalició i han criticat obertament el rebuig de Pujol a l'oferta de González. A tall d'exemple, un debat sobre la situació política i econòmica després de les eleccions generals, organitzat la setmana passada pel Cercle Financer de La Caixa, reunia els directors de *La Vanguardia*, Joan Tàpia, d'*El Periódico* Antonio Franco, i el director adjunt d'*El País*, Xavier Vidal Folch. En el transcurs de l'acte, tots tres van coincidir a criticar la negativa de CiU a participar en un govern de coalició, assegurant que és generadora d'inestabilitat política i no permet d'afrontar amb garanties la delicada situació econòmica. Unanimitat sense matisos.

Aquest conjunt d'elements, sumats, van portar la coalició CiU a anunciar el seu vot afirmatiu una setmana abans del debat d'investidura, sense esperar el contingut del discurs de González, ni haver obtingut la garantia –almenys pública– de cap compromís. Alguns dirigents de CDC han expressat privadament la seva preocupació en vista que, aquestes darreres setmanes, la dinàmica política ha obligat a forçar el ritme del partit, amb decisions com el vot de la investidura –decisió que va ser comunicada als membres de l'executiu de CDC per telèfon–. “Esperem que baixi la pressió després de la investidura, perquè ara controlem poc”, afirmava a aquesta revista un membre de l'executiu

nacional. D'altra banda, el fet que el sí a González es fes públic abans que es reunís el comitè de govern d'UDC ha tornat a fer grinyolar l'estabilitat de la coalició. Per més que Pujol i Roca haguessin anunciat el suport a González, Unió va emetre un comunicat avisant que la seva posició no es faria pública fins uns dies després, un cop reunit el seu òrgan de direcció. Unió s'hi va pronunciar favorablement, però aquest incident s'afegia a un altre, al voltant de la designació de la comissió mixta de CiU. Per Pujol, i per la totalitat de CDC, als socis democristians, els corresponia un dels quatre representants. Però UDC va decidir de delegar-n'hi dos, cosa que va produir la discrepància pública entre els dos partits, i més enllà encara, entre Jordi Pujol i Josep Duran i Lleida.

Amb aquest clima, va arribar el debat d'investidura. Les paraules de responsabilitat i estabilitat van tornar a aparèixer entorn de CiU. Miquel Roca va centrar bona part de la seva esperada intervenció a justificar el perquè del seu sí en primera volta adduint els termes esmentats, centrant-los en el marc de la situació de crisi, però recordant alhora que no era un sí que partia de la coincidència programàtica i que per tant, des d'ara "la confiança es guanyarà a partir de la traducció concreta de les propostes". Roca situava la responsabilitat en el terreny de González i recordava que el seu gest, fet sense "cap més contraprestació que el compromís que deriva de les seves paraules" -les de González-, només tindria continuïtat, si es mantenien els compromisos adquirits.

Roca havia escoltat, complagut, com al matí González es comprometia a tirar endavant un nou joc polític, però sobretot es comprometia a un seguit de mesures concretes, en el terreny de la política econòmica i autonòmica, que li permetien de donar un sí còmode. Qui llavors era encara candidat a president, havia fet una intervenció de cara a la banqueta nacionalista en molts dels seus aspectes. En matèria econòmica, es comprometia a no incrementar la pressió fiscal, a donar suport a les PIME, a reformar el IAE i l'Impost de Societats, a reduir el tipus d'interès com a mesures concretes, i globalment, a fer una política de suport a l'economia productiva. En matèria autonòmica recollia també els punts essencials que CiU reivindicava: resoldre la qüestió del finançament abans del mes d'octubre, per a incloure'l en els pressupostos del 94 -tot i que no en va precisar la fórmula i va recordar que l'acord havia de ser pres en el marc del Consell de Política Fiscal i financera per

"El nacionalisme català i l'estat espanyol al segle XX"

Joaquim Ferrer creu que aquesta legislatura es la de "la transformació de l'estat espanyol".

J. MORERA

Amb aquest títol, l'Escola d'Estiu de CDC ha volgut aportar una dosi de teoria i de reflexió ideològica a la nova situació que ha d'afrontar CDC en aquesta legislatura. Com deia el president de l'Institut de Formació de CDC i senador, Joaquim Ferrer, en el moment de la presentació de l'Escola d'enguany, "la voluntat és de ser útils a l'actualitat política". El fet és que el tema escollit reflecteix clarament la voluntat de CDC d'actualitzar el seu discurs en un moment en què pot tenir un paper determinant en el marc espanyol, desconegut fins ara. Les visions diferents que coexisteixen al si de CDC sobre quina ha de ser la forma i el fons de la seva participació en el terreny de joc estatal han convertit aquesta Escola -que en el moment de tancar aquest número encara no havia tingut lloc- en un punt important de reflexió convergent.

Ferrer, en la presentació, va afirmar que

consens i respectant la solidaritat interregional-, desbloquejar els traspessos pendents, reduir l'administració perifèrica -però recordant el principi que el govern de la "nació" ha de ser present a tot el territori-, i finalment, impulsar la reforma del reglament del Senat. Per la seva banda, Roca, en la seva intervenció, va fer més èmfasi en tots aquests aspectes, insistint en el terreny econòmic i accentuant les propostes autonòmiques, tot situant aquestes últimes en el terreny de problemàtiques d'estat i no particulars o de territori.

En el torn de rèpliques i contrarèpliques es va produir un elegant intercanvi de matisos. González va admetre que sempre hi

després del 6 de juny s'havia obert una nova etapa que té per objectiu "la transformació de l'estat espanyol", i en la qual, gràcies a l'absència de majories absolutes, és possible de generar un marc polític més fluid. Amb tot, segons Ferrer, encara perviuen inèrcies polítiques, "acumulades a partir del decret de Nova Planta", que impedeixen l'aplicació del ple reconeixement de la diversitat, establert per la Constitució.

Els treballs programats al voltant d'aquest eix eren diversos; entre els destacats, la conferència de Miquel Roca, titulada "L'impuls transformador de Catalunya a l'estat espanyol". Altres qüestions analitzades eren: orígens de l'estat espanyol; balanç de l'estat de les autonomies; finançament de l'autogovern... qüestions que demostren que a CiU encara no tot és discutit, o no és, almenys, tancat.

P. M.

haurà discrepàncies en matèria autonòmica, però que la millor manera de resoldre-les era "compartint la tasca de govern". Roca encaixava amb un somriure de circumstàncies la segona invitació del candidat socialista a participar en un govern de coalició. La primera, l'havia feta González a l'inici del seu discurs quan, parlant dels compromisos programàtics a què havia arribat amb CiU, afegia que no tancava la possibilitat d'una col·laboració governamental quan CiU "ho consideri oportú". Les invitacions de González no han estat, per ara, acceptades.

Pere Martí